

bjerne, men jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette her. Jeg vil kun sige, at jeg vil antage, at efter disse Regler kunde man ikke i Provindserne bevare, hvad der for den almindelige Videnskabs og Histories Skyld maa søges i Arkiver. Jeg tænker mig altsaa Stiftsarkivet særlig maaste for geistlige og kirkelige Sager. De kunne forbindes med Stiftsbibliotekerne maaste med Udvidelse af de nuværende Lokaler, men uden at de vilde komme til disse meget store Bygninger, dersom man indrømmer, at der er Brug for 19–20 Arkiver omkring i Landet. Jeg tror, at Amtene i Forening med Kjøbstæderne efter de almindelige Fordelingsregler i saadanne Sager kunde finde paa Raad til at faae Bygninger opførte uden Statskassens Hjælp, og Kjøbenhavn maatte da bære sig ad paa samme Maade, men det kan i alt Fald undersøges. Jeg skal altsaa for mit Vedkommende henstille denne Tanke til et Udvalg. Det er en tilfredsstillende Ordning af § 1 og en Udvidelse af § 1. baade for de videnskabelige, politiske, praktiske og materielle Forhold i Landet, der for mig ere det Afgjørende i Loven. De øvrige Bestemmelser skal jeg ikke opholde mig ved.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Overfor den ærede sidste Tale maa jeg begynde med at gjøre den Bemærkning, at det, han fremsatte, gik i den Retning, som et andet Medlem fra Veile Amt (Falkenstjerne) advarede imod, nemlig at komme med saa gode Argumenter, som man kan komme med, for at faae Sagen udsat saa længe som muligt (Berg: Det var ikke Mening). Ja, jeg kan ikke vide, hvad det ærede Medlems Hensigt var, jeg kan ikke se ind i det ærede Medlems Tankegang, men at Resultatet af, at Udvalget vilde følge hans Tanke, vilde blive en Udsættelse, og det en meget lang Udsættelse af denne Lovs Gjennemførelse, er mig saa klart, som at 2 og 2 er 4. Hvad nu Spørgsmaalet om Centralisation eller Decentralisation angaar, mener jeg, at det ærede Medlem for Prestes Amds 3die Valgkreds (Beth) tager feil, naar han tror, at en Centralisation her i Kjøbenhavn vilde blive billigere end en saadan Decentralisation som den, der er foreslaaet i Lovforslaget. Det er nemlig saa, at det egentlige Hovedarkiv, Centralarkivet, eller hvad man vil kalde det, maa ligge omtrent paa det Sted, hvor det er nu; det kan ikke lægges hvor som helst her i Kjøbenhavn. Det maa være, omtrent hvor det nu er, for at være saa nær Ministerierne som muligt, thi det er en Feiltagelse, naar det ærede Medlem tror, at det er kun ældre

Sager, der findes i Arkivet. Fra flere af Ministerierne er det ganske vist kun ældre Sager, men fra flere Ministerier afleveres Ar for Ar de ælteste Sager, og der er derfor en daglig Forbindelse mellem disse Ministerier og Arkivet, saa at det slet ikke kan undgaas, at Arkivet maa være i Nærheden. Vigesaa sikkert er det, at en saa stor Udvidelse paa den Plads, hvor Arkiverne nu ligge, som vil være nødvendig, hvis de 3 her foreslaaede Stiftsarkiver, og hvad de skulde indeholde, skulde føres til Kjøbenhavn og have Plads i den samme Bygning, som det nuværende Arkiv, kunde næppe faaes paa en hensigtsmæssig Maade. I alt Fald vilde de Byggeforetagender, der derved vilde være nødvendiggjorte, vistnok i det Allermindste blive ligesaa dyre som Opførelsen af de 3 Stiftsarkiver, der ere foreslaaede af mig i Lovforslaget. Mulig vilde det blive sparet lidt paa de aarlige Udgifter, idet man naturligere ved Centralisationen sandsynligvis vilde kunne nøies med 2 i Stedet for 3 Arkivarer, men det vil jo kun være noget meget Ubetydeligt, der kan være Tale om. Det forekommer mig, at det er den naturlige Ordning, her er foreslaaet, at Alt, hvad der fremgaar af Centraladministrationen, og endvidere Alt, hvad der henhører til de ældste Sager, først og fremmest det Førstnævnte, samles her i Kjøbenhavn, men at man paa den anden Side lader den lokale Administrations Arkivalier blive ude i Provindserne i Arkiver, indrettede for disse større Dele af Riget. Naar der saa siges: Ja, men naar man vil gaa til en Decentralisation, som virkelig skal have nogen Betydning for den lokale og historiske Forskning og ogsaa for Befolkningens Bekvemmelighed, maa man gaa til noget Mere end de af mig foreslaaede 3 Stiftsarkiver, gaa til et for hvert Amt og endda maaste et i hver Stiftsby, som det ærede Medlem for Veile Amds 2den Valgkreds (Berg) mente, skal jeg kun sige, at da forlader man fuldstændig det Grundlag, som hele dette Forslag hviler paa. Dette Forslag hviler baade paa en Decentralisation, idet ikke Alt skal samles i Hovedstaden, men ved Siden deraf ganske vist paa nogen Centralisation indenfor de enkelte Provindser. Om der saa er valgt det Rette ved kun at foreslaa 3, tør jeg ikke sige. Maaste har det ærede Medlem for Veile (Falkenstjerne) Ret i, at der i Stedet for 3 bør være f. Ex. 5, men derom antager jeg, at man med største Lethed kan blive enig. Kun vil det blive nødvendigt, at der maa ansættes 2 Embedsmænd mere, naar der skal være 5. Bygningerne kunne da blive noget mindre, og i den Henseende vil der maaste ikke blive foraar-